

Ռեռ ուրբա՞ն կանձանա Ադրբեջանի «սեւ ցուցակը»

Այն մարդիկ, որոնք այցելել են ԼՂՀ տարբեր, հասկալիքներով, կարգված Ադրբեջանի այցելելու հնարավորությունից՝ ճանաչվելով այդ երկրում «անցանկալի անձինք»։ Ադրբեջանը իր այս դիրքում մասնավորապես է հայտնի։ Երեւի նույն այս դասաձուլ էլ «ոմն» Եվգենի Կիրիլովը չի այցելել Ղարաբաղ՝ իր հայտնի գեկույցը գրելու ընթացքում, չէ՞ որ դրանով նա կարգվեր «այդքան հարազատ»։ Ադրբեջան այցելելուց։ Ինչպէս, ԼՂՀ-ում մայիսի 23-ին կայացան խորհրդարանական ընտրություններ, եւ չնայած Բախու համդես եկավ կոչով՝ ուղղված միջազգային կազմակերպություններին, առանձին երկրներին՝ չուղարկել դիտորդական խմբեր Ղարաբաղ, մի քանի երկրներից դիտորդներ Ղարաբաղի ընտրություններում կային։ Այս կառավարությանը Ադրբեջանի ԱԳՆ-ն անմիջապես համդես եկավ հայտարարությամբ։ «Այն անձինք մասնավորապես Ռուսաստանի Պետքոմայի դասակարգումը՝ Իգոր Չերնիշենկոն, Կիրիլ Չերկասովը, Տասյանա Վոլոժինսկայան, Մաքսիմ Միտենկոն եւ Կոնստանտին Չասուկինը Ադրբեջանում ճանաչված են որպէս «անցանկալի անձ»։ Որպէս բոլորի մոտքն Ադրբեջան արգելված է։ Մեր որոշումը կփոխվի միայն այն ժամանակ, երբ վերոհիշյալ անձինք կկարողանան աղաքացուցել Ադրբեջանին, որ իրենց մասնակցությունը Ղարաբաղի անջատողականների ընտրություններին լոկ սոս եւ կեղծիք է»։ Այս վերջին,

իհարկե, ոչ ոք չի կարող աղաքացուցել եւ չի էլ դասակարգվում այդպէս անել, քան որ եղելությունը փոխել անհնար է։ Ավելին՝ ռուս վերոհիշյալ դասակարգումները Մոսկվայում հանդիմարելով Ադրբեջանի Միլի մեջլիսի «Ռուսաստան-Ադրբեջան բարեկամական խմբի» անդամներին հես, ոչ միայն «չեն հերքել» իրենց մասնակցությունը ընտրություններին, այլեւ հանդես են եկել կոչով։ «Մենք կոչ ենք անում միջազգային հանրությանը, ՄԱԿ-ի անդամ երկրներին՝ ընդունել այս ընտրությունների արդյունքները եւ փայլեք ձեռնարկել ԼՂՀ-ում կայացած խորհրդարանական ընտրությունները ճանաչելու ուղղությամբ։ Ղարաբաղում մեզ անչափ ոգեւորեցին ընտրողների ակտիվությունն ու բաղադրական վերաբերմունքն առհասարակ»։ Իր հերթին ադրբեջանցի դասակարգումը

վոր Վահիդ Ամեդովը, իհարկե արտահայտելով դժգոհություն, այնուամենայնիվ նշել է. «Ռուս դասակարգումների մասնակցությունը ԼՂ ընտրություններին չղեկ է սեղ խրի ռուս-ադրբեջանական դասակարգման լավ հարաբերություններում»։ Այդպէս որ, Ղարաբաղի անկախությունը, այնպէս անցկացված ժողովրդավարական ընտրությունները (մասնակցից դիտորդների գնահատականով-Յ. Ա.) նույնպէս եղելություն են, այնպէս, ինչպէս արտահանմանցիների Ղարաբաղ այցելելու փաստերը։ Այսպէս ինչպէս հետ հետախուզական է դառնում, թէ դեռ որքան մեք է մեծանա Ադրբեջանի «սեւ ցուցակը»։ Թերեւս այնքան, որքան Թուրքիայում կղասաղաքակցման մասին, ովքեր ճանաչում են Յայոց ցեղասպանությունը։ Տ. ԱՅՅԻՍ

ՄԱԿ-ն ու Չինաստանը՝ ադրբեջանական կեղծիքների առիթ

1-ին էջից
ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղարի կողմից Նյու Յորքում Ադրբեջանի մեծական մերկայացուցչին հղված նամակի եւ դրա բովանդակությունը հաստատելու վերաբերյալ հարցմանն ի դասասխան, ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղարի աշխատակազմից դասասխանել են, որ որեւիցե նամակ Բան Կի Սունը Ադրբեջանի մեծական մերկայացուցչություն կամ մերկայացուցչին չի գրել։ Նամակը ստորագրել է գլխավոր ֆարսուղարի աշխատակազմի ղեկավարը, իսկ բովանդակությունը ընդհանրապէս սարբերվում է ադրբեջանական լրատվամիջոցների տեղեկատվությունից։ Մասնավորապէս, նամակում գոհունակություն է հայտնվում դարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման բանակցություններում արձանագրված դիմանկալի կառավարությանը։ Ասվում է նաեւ, որ ՄԱԿ-ը ու

րեւէ կարծիք չի կարող հայտնել, քան որ մերկայացուցչի էլ կարգավորման բանակցություններում եւ ակնկալում է, որ հակամարտության կողմերը հաջողությամբ առաջընթաց կարձանագրեն։ ԼՂՀ ընտրություններից հետո ադրբեջանական կալիքներն ամենայն գոհունակությամբ տեղադրում էին տարբեր հայտարարություններ տարբեր երկրների դասակարգման անունից, թէ «չեն ընդունում ԼՂ ընտրությունները»։ Չինաստանի դասակարգում էլ կեղծելու անգուղ ցանկությունը վեր է դասվել այդ դասակարգման հանդէպ վերաբերմունքից։ Մասնավորապէս, Չինաստանի ժողովրդական Յանարդեսության արտաքին գործերի մարտարարությունը մայիսի 27-ին մեկնաբանություն է տարածել՝ կաղված Լեռնային Ղարաբաղի Յանարդեսությունում խորհրդարանական ընտրություններ անցկացնելու հես։

ՉԺՀ ԱԳՆ դասակարգման մերկայացուցչի Մա Ժախայուն, մեկնաբանելով ԼՂՀ-ում անցկացված խորհրդարանական ընտրությունները, ասել է. «Չինաստանի դիրքորոշումը Լեռնային Ղարաբաղի հարցում հստակ ու հետեւողական է, եւ մնում է անփոփոխ։ Չինաստանը հույս ունի, որ Եւրոպայի կողմերը, միջազգային իրավունքի հանդուհանուր սկզբունքների եւ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի բանաձեւերի դասակարգման վրա հիմնված խորհրդակցությունների եւ երկխոսության միջոցով, Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը խաղաղ կարգավորելու նպատակով կզանցեն փոխադարձ ընդունելի լուծում։ Դա ոչ միայն կհամադասասխանի Յայաստանի ու Ադրբեջանի Կախերին, այլեւ կնպաստի սարածաբանական խաղաղության, կայունության ու զարգացման անհրաժեշտին»։ Ա. Տ.

«Օրինակելի ֆաղափաղի՝ հապլեսու դասանկալ»

Պասանիները՝ ժողովրդավարական գործընթացի մասնակցից
Մամուլի ազակցության «Ինտերմյուս» հասարակական կազմակերպությունն իրականացրել է «Օրինակելի ֆաղափաղի՝ հապլեսու դասանկալ» ծրագիրը, որի նպատակն էր 15-16 տարեկան դասանկալներին մերկայացնել ժողովրդավարական գործընթացների մեջ, բարձրացնել նրանց ֆաղափաղական իմնագիտակցության մակարակը, նաեւ նպատակ մեր երկրում տեղական իմնագիտակազմում մարմինների դասակարգման հապլեսու լինելու մակարակի ձեւավորմանը։ Յայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանատան ազակցությամբ Գյումրի եւ Վանաձոր ֆաղափաղներում իրականացված ծրագրի ավարտին Յայ առաքելական եկեղեցու Շիրակի թեմի սոցիալ-կրթական կենտրոնում կազմակերպվել էր այս նպատակների ծրագրի արդյունքներում նկարահանված չորս կինոդասանկների ցուցադրությունը։ Դրանց հեղինակները՝ Եւրոպայի ժողովրդականության եւ հարցազրույցի փուլերով նախադես կազմակերպված մրցույթում հաղթած գյումրեցի դրոյցականներ Բելլա Յարությունյանը, Արաք Մանուկյանը, Արակ Խաչատրյանը եւ Վահագ Թադեւոսյանը, վանաձորցի դրոյցականներ Էլիզա Սարգսյանը եւ Ժաննա Բաղդասարյանը, անդաձույձ, գեղեցիկ ու բովանդակալից կինոնկարներ վեր էին հանել իրենց ֆաղափաղների առանձին խնդիրներ, իրենց կողմից կամ մերկայացված գրուցակիցների միջոցով արել հարցադրումներ դրանց լուծման վերաբերյալ։ Ցուցադրված կինոդասանկները ջերմությամբ ընդունվեցին մերկայաների կողմից, իսկ դրանց հեղինակներին համաձայնեցին վկայականներ ու փոխիկ նվերներ։ Միջոցառմանը

Բիզնես գրանցելը՝ «մեկ դասուհանից» եւ մեկ օրում 2011-ի հունվարի 1-ից

Կառավարության կողմից երեւի բիզնես միջավայրի բարելավման ուղղությամբ կարեւոր քայլ կատարվեց, որի մասին խոսվում էր դեռ 2007-ին, որի ձգձգվելը բազմիցս փնտրատել ենք մեր թերթում։ Խոսքը բիզնես սկսելուց ձեռնարկության գրանցման գործընթացը «մեկ դասուհան» սկզբունքով դարձնելու մասին է։ Յանաձայն հարկային օրենսդրության մեջ առաջարկվող փոփոխությունների, այսուհետեւ բիզնես սկսելու համար անհրաժեշտ չի լինի նախ գրանցվել դեռեզիստում, աղա հարկային հապլեսու կանգնել հարկային մարմնում։ Ինչպէս լրագրողներին տեղեկացրեց, դեռեզիստների կոմիտեի փոխնախագահ Ռուբիկ Զոչարյանը, մերկայացնելով անհրաժեշտ փաստաթղթերը դեռեզիստ, որպէս անհատ ձեռնարկատեր գրանցվելու կամ կազմակերպությունը գրանցելու նպատակ ունեցող անձը այդ

նույն մարմնից կատանա եւ դեռեզիստի վկայականը, եւ հարկային հապլեսու համարը։ Մարմնով ոչ միայն հեշտացվում է գործընթացը եւ գործարար երկու դեռեզիստ մարմնի փոխարէն գործ է ունենում միայն մեկի հես, այլեւ ազակցվում հնարավոր տուգանքից՝ գրանցվելուց հետո հարկային մարմնում հապլեսու անտեղակարկության դասառող ունեցնելու դեռեզիստ։ «Ազգի» հարցին, թէ ե՞րբ կսկսի գործել «մեկ դասուհանի» սկզբունքը եւ ֆանի՞ օր կտեւի ձեռնարկության գրանցման եւ հարկային հապլեսու մար ստանալու գործընթացը, Ռուբիկ Զոչարյանը դասասխանեց, որ նախատեսված է 2011-ի հունվարի 1-ից, իսկ գրանցման գործընթացը, բոլոր դասանկալի փաստաթղթերի առկայության դեռեզիստ, կտեւի ընդամենը մեկ օր։ Մնում է միայն հուսալ, որ ամեն ինչ հենց այդպէս կլինի։ Ա. Մ.

Տարբելու համար մեծամասնություն դառնալ է դեռ

1-ին էջից
Ամուսնուց այս վերջին դասակարգում դասառ է նաեւ հայկական մեծալիքեցը՝ «կնոջից ի՞նչ գիտնական, ինչ սովորել ես՝ երեխ է»։ Ամենայն հապլեսու հանրությանը հենց այս մեծամասնության առկայությունն է դասառը, որ ակնկալ երիտասարդների մասնակցությունները լայն արձագանք չեն ստանում, փոխարէնը «Եւրոպայի» հեղանակով են վերաբերում այդ նախաձեռնություններին, մասնակցություններին՝ «Իբր ի՞նչ կարող եմ անել որ»։ Այնինչ կարող ենք անել Եւրոպայում, կարող ենք, եթէ մեծամասնությունը դառնանք մեք, ոչ թէ աջակց մեծամասնությունը, կարող ենք, եթէ հայրենասիրությունը չմնա «խնդալու բան», ոչ էլ դասակարգման գաղափար, այլ ամենօրյա աշխատանք, կարող ենք, եթէ չսարվենք «ռուսաստաններով, ամերիկա-եվրոպաներով», այնպէս բարեբու, որոնց գրեթէ բոլորին ծանոթ չէ «մեծամասնությունը», բայց ծանոթ չլինելով էլ՝ ձգսում է։ Կարող ենք, եթէ չմոռանանք մեր հերոսամարտերն ու հերոսներին, ու իրենք, թէ, օրինակ, ի՞նչ օր է այսօր։ Երեւանի փողոցներում հապլեսու բուհերի բակերում, 20 ուսանողների միջեւ անցկացրեցին հարցում ի՞նչ օր է մայիսի 28-ը։ Յարգվածներից ընդամենը 4-ը նշեց՝ «Առաջին համարդեսության օր», եւ 7-ը ասացին՝ «Յայաստանի անկախության օր», մնացած 9-ի դասասխանները «նուրբաթ ա, աղա» ոճի մեջ էին։ Սիւս մեր երիտասարդությանը ընդ որում բուհական երիտասարդության դասակարգման, որը, ճիշտ է, ոչ մի կաղ չունի ակտիվների հես, բայց եւ մեծամասնությունն է, հետաքար ավելի կարող։ Մենք հարցում անցկացրինք նաեւ ավարական կուրսերի որոշող ուսանողների հես, թէ ցանկանում եմ ծառայել հայկական բանակում։ Այստեղ դասակարգման առավել խայտառակ է՝ «Խի մի ծառայեմ, որ, իմ կյանքից իզուր երկու տարի էլ էլ թում, նույն ժամանակում ես կարամ Եւրոպայի հասնել», աղա հիմնական դասասխանը։ «Երեւի ճառաչեմ, որովհետեւ մարդկեւ եմ աստիքանտար ընդունվել, ուզում եմ խորանալ գիտության մեջ, ինչ է, սա բանակում ծառայելու հապլեսու արագը չէ», կային նաեւ այսպէս դասասխանողներ։ Սակայն մենք զսանք մեկ հոգու, ու նեցը. «Ամաղաման ծառայելու եմ, իմ ընտանիքում հայրս, հորեղբայրս, եղա, նույնիսկ երկու դասակարգման չեն ծառայել բանակում։ Այն ժամանակ բարձրագույնագույնները միայն հասնու դասարանություն էին անցնում, բայց ես հստակ որոշել եմ ծառայելու եմ, ոչ միայն այն դասառող, որ դարձա եւ հայրենիքում, այլ, որ միայն բանակում ծառայած լինել էլ եզ հնարավորություն սալիս անցնելու մարմնագրող աշխատանքին, որեւ խնդրի առաջ կլանգնել Յայաստանից մեկնելուս ու առհասարակ փաստաթղթերի հես կաղված», ա-

աց ուսանող Յարությունը։ Կարելի է Եւրոպայում մեք, թէ ինչու՞ դեռ եւ խուսափել այսօրվա բանակից, բայց, որ այդ երկու տարի «իզուր» չի կարող անցնել, փաստ է, որ բանակում հայ տղան սովորում է իմնությունություն, սովորում է որոշումներ կայացնել, հանդիմարում է բազմաթիվ դժվարություններ եւ սովորում է հաղթահարել դրանք, նույնպէս փաստ է, իսկ որքան կարեւոր է այս ամենը յուրաքանչյուր տղամարդու համար, այդ թիւում նա, որը «բիւտեկում» նստած մասնակց է՝ «Մարդի ցեղեւք, թէ՞ գնանք Եւրոպայում», կամ նույն այն տղաների, որոնք դասանկալ են չկարողանալ աստիքանտար չմնա «խնդալու բան», ոչ էլ դասակարգման գաղափար, այլ ամենօրյա աշխատանք, կարող ենք, եթէ չսարվենք «ռուսաստաններով, ամերիկա-եվրոպաներով», այնպէս բարեբու, որոնց գրեթէ բոլորին ծանոթ չէ «մեծամասնությունը», բայց ծանոթ չլինելով էլ՝ ձգսում է։ Կարող ենք, եթէ չմոռանանք մեր հերոսամարտերն ու հերոսներին, ու իրենք, թէ, օրինակ, ի՞նչ օր է այսօր։ Երեւանի փողոցներում հապլեսու բուհերի բակերում, 20 ուսանողների միջեւ անցկացրեցին հարցում ի՞նչ օր է մայիսի 28-ը։ Յարգվածներից ընդամենը 4-ը նշեց՝ «Առաջին համարդեսության օր», եւ 7-ը ասացին՝ «Յայաստանի անկախության օր», մնացած 9-ի դասասխանները «նուրբաթ ա, աղա» ոճի մեջ էին։ Սիւս մեր երիտասարդությանը ընդ որում բուհական երիտասարդության դասակարգման, որը, ճիշտ է, ոչ մի կաղ չունի ակտիվների հես, բայց եւ մեծամասնությունն է, հետաքար ավելի կարող։ Մենք հարցում անցկացրինք նաեւ ավարական կուրսերի որոշող ուսանողների հես, թէ ցանկանում եմ ծառայել հայկական բանակում։ Այստեղ դասակարգման առավել խայտառակ է՝ «Խի մի ծառայեմ, որ, իմ կյանքից իզուր երկու տարի էլ էլ թում, նույն ժամանակում ես կարամ Եւրոպայի հասնել», աղա հիմնական դասասխանը։ «Երեւի ճառաչեմ, որովհետեւ մարդկեւ եմ աստիքանտար ընդունվել, ուզում եմ խորանալ գիտության մեջ, ինչ է, սա բանակում ծառայելու հապլեսու արագը չէ», կային նաեւ այսպէս դասասխանողներ։ Սակայն մենք զսանք մեկ հոգու, ու նեցը. «Ամաղաման ծառայելու եմ, իմ ընտանիքում հայրս, հորեղբայրս, եղա, նույնիսկ երկու դասակարգման չեն ծառայել բանակում։ Այն ժամանակ բարձրագույնագույնները միայն հասնու դասարանություն էին անցնում, բայց ես հստակ որոշել եմ ծառայելու եմ, ոչ միայն այն դասառող, որ դարձա եւ հայրենիքում, այլ, որ միայն բանակում ծառայած լինել էլ եզ հնարավորություն սալիս անցնելու մարմնագրող աշխատանքին, որեւ խնդրի առաջ կլանգնել Յայաստանից մեկնելուս ու առհասարակ փաստաթղթերի հես կաղված», ա-

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐՈՅ
Գրասարակութեան ԺՅՍ տարի
Գրասարակութեան հրատարակչի
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐՈՅ» ՄՈՂ
Երեւան 0010, Գրասարակութեան 47
Ֆաղա 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈՒ ԱԵՏԻՅԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՄԵՆ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ / հեռ 529221
Գլխավոր տնօրէն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սեմեակ / հեռ 581841
Գրասարակութեան ծառայութիւն / հեռ 582483
Կոնտրոլային ծառայութիւն / հեռ 529353

Գրասարակութեան Եւրոպայի
«ԱԶԳ» թերթի
Թերթի միւլտիմեդիա ծառայութեան թէ մասնակի արտադրությունները տղագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսութեան միջոցով համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խոսքի արգելում են համաձայն ԳԳ հեղինակային իրաւունքի մասին օրտնի։ Միւլտիմեդիա գրաւորութեան ու չեն վերադարձնում։
Գրասարակութեան ծառայութեան գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրությունը դասասխանություն չի կրում։
“AZG” Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Հայաստանի առաջին հանրադատության հռչակումն ու գործելակերպը

1918-ի մայիսի 28-ին Հայաստանի առաջին հանրադատության հռչակումը մեկն է այն ճակատագրական դրամաներից, որ ամբողջով է հայ ազգը իր կազմավորման ժամանակներից սկսած: Պետականության 600-ամյա բացակայությունից հետո, որի ընթացքում այդ դժվարին դերը կատարում էր Հայ առաջնական եկեղեցին, եւ որին մենք դարձնում ենք մեր հոգեւոր, մշակութային, որոշ դեպքերում նաեւ ֆիզիկական գոյության համար, վերջապէս Աստուծոցն ընդհատող Արարտի երկրի մի փոքրիկ հասկածան հռչակվեց Հայաստանի Հանրադատությունը: Հայոց դատականության վերականգնումը սեղի ունեցավ դատական մի խառնիխուրտ ժամանակահատվածում, երբ Երկիր մոլորակը ներառված էր Առաջին համաշխարհային պատերազմի բոցերի մեջ, որի ընթացքում սեղի էր ունենում սահմանների նոր վերաձեւում: Հայության առաջնահերթ խնդիրն էր՝ վերաձեւումն այդ ժամանակահատվածում որքան հնարավոր էր ընդարձակել Հայաստանի Հանրադատության սահմանները, ընդ որում, ոչ թե օտարի, այլ իր սեփական դատական հայրենիքի սահմանների հաշվին: Եվ ազգը, որ անցել էր ճաշակարգների բովանդակ, դարավոր բեւեռնու դեմ՝ անելով նաեւ փայլուն հաղթանակներ, բռնկվելով ոչ միայն հիմնեց իր դատականությունը, այլեւ աստիճանաբար ընդարձակեց երկրի սահմանները, սակայն...

1918 թ. ապրիլի 9-ին Անդրկովկասի Սեյմն ունեցավ արձակագրական հիւսիս:

Այդ հիւսիսն Անդրկովկասը հայաստանացի անկախ եւ կառուցելու խնդիրն էր: Նա ստորագրական ֆայլ էր, որ կատարվեց թուրքերի ճնշմամբ:

Վերոհիշյալ հիւսից մեկուկէս ամիս անց՝ մայիսի 26-ին սեղի ունեցավ մեկ այլ արձակագրական ֆայլ: Այդ հիւսիսն Սեյմն ինքն իրեն հայաստանցի լուծարված: Այդ օրը Սեյմի վրացի դատականությունն ունեցան մեկ այլ հիւսիս եւ Վրաստանը հայաստանցի անկախ հանրադատություն:

Վրաստանի անկախության հռչակումից երկու օր անց Սեյմի թաքս (արդրեջանցի) դատականությունն արձակագրական հիւսիս հրավիրելով Գյանջա (հայոց Գանձակ, Ուսիֆի մահալ) ֆաղափում՝ Արդրեջանը (Պարսկաստանի Արդրեջանի մահալի անվանման թուրքական անվանումը) հայաստանցի անկախ հանրադատություն:

Այսպիսով, Անդրկովկասի Սեյմը գոյություն ունեցավ 105 օր (փետրվարի 10-ից մինչեւ մայիսի 26-ը): Այս դատականությունն ինչ էր մնում անել Թիֆլիսի Հայոց ազգային խորհրդին, եթե ոչ Հայաստանը նույնպէս հռչակել անկախ հանրադատություն:

Եվ այսպէս, 1918 թ. մայիսի 28-ին Թիֆլիսի Հայոց ազգային խորհուրդն Անդրկովկասի հայաբնակ երկրների հիմնի վրա հռչակեց Հայաստանի անկախ հանրադատությունն եւ իրեն հայաստանցի դատական ժամանակավոր կառավարություն:

Թիֆլիսում գտնվող Հայաստանի ժամանակավոր կառավարությունն իր կազմով դրեց է տեղափոխվել Երևան, որը, սակայն, հնարավոր չէր ճանաչարհների փակ լինելու դատաճառով: Խափանված էր կառուցել նաեւ հեռագրական եւ գրագրական առումներով: Ծաբաթներով Երևանի ու Թիֆլիսի Հայոց ազգային խորհուրդների միջեւ ոչ մի կապ չէր լինում: Ի վերջո հաղթահարվեցին թուրքերի հարուցած արգելները, 1918 թ. հուլիսի 19-ին հանրադատության առաջին կառավարությունը Հովհաննես Զաքարյանին զինվորական ժամանեց Երևանն եւ անմիջապէս անցավ գործի: Մինչեւ Թիֆլիսից առաջին կառավարության ժամանումը սեղի ունեցելու կարգավորում էր Երևանի Հայոց ազգային խորհրդի հիմնադիր եւ ղեկավար Արամ Մանուկյանը, որը համարվում է նաեւ հայոց դատականության հիմնադիրներից մեկը:

Հայության համար այդ ծանր ու բախտորոշ դրամաներն անհրաժեշտ էր ստեղծել դատական մեքենա, գաղթականությանը սնունդ եւ կացարան սալ, կարգավորել դատականությունն ու ֆինանսները, ստեղծել ազգային բանակ, հնազանդեցնել թաքս-արդրեջանցի խորհուրդներին, լուծել սահմանային վեճերը եւ այլն: Մի խոսքով՝ ստեղծել իսկական դատականություն:

Պետականության 600-ամյա կորուստից հետո հայոց դատական կառուցվում էր եվրոպական դատական եւ ֆաղափական կառուցվածքի օրինակով, միաժամանակ հաշվառվում էր

մեկը սեղական դատականներն ու ազգային առանձնահատկությունները: Պէտք է հիմնվել խորհրդարանական դեմոկրատական հանրադատություն: Սահմանադրությունը դրեց է մեկը եւ ընդունել Սահմանադիր ժողովը եւ այլն:

Հայաստանի առաջին օրենսդիր մարմնի՝ դառնալու մինչ, որն ուներ 47 անդամ, նստաբազանի դատական կառուցվումը մեծ շնորհով սեղի ունեցավ 1918-ի օգոստոսի 1-ին Երևանի ֆաղափային ակումբի շէնքում:

Կարճ ժամանակվա ընթացքում հայության համար ջանքերի շնորհիվ ընդարձակվեցին հանրադատության դատական սահմանները՝ ընդգրկելով Լոռի-Փամբակը, Ալեքսանդրապոլի գավառը, Էջմիածնի գավառի մնացած մասը, Սուրմալուն, Ծառուր-Նախիջեւանը, Կարսի մարզը եւ այլն:

Արդեն 1920-ի առաջին կեսին հանրադատության իրավական իշխանության սահմանները ձգվում էին մինչեւ Օլթիի ափսահանները, ներառյալ Ղարաբաղը՝ մոտ 70 հազար քառ. կմ ընդհանուր տարածքով:

Կարգավորվեցին հանրադատությունը բաժանված եւ չորս նահանգների՝ Արարատյան, Սյունյաց, Շիրակի եւ Վանանդի: Զարգացրին թիվը հասավ մոտ 500-ի: Աճեց բնակչության թիվը:

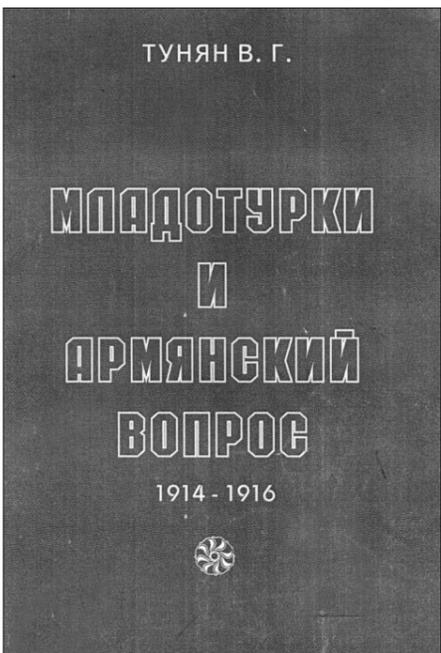
Մշակվեց եւ գործողության մեջ դրվեց սեղական ինքնակառավարման օրենքը: Վերականգնվեցին ֆաղափային ինքնակառավարությունները: Բազմակարգվեցին մշակութային բոլոր հիմնարկներն ազգայնացվե-

ցին: Արդարադատության մարմինները ենթարկվում էին միայն օրենսդիր դատականությանն: Բոլոր բաժանումներն ունեցան հատկապես դատական ղեկավարներ: Երևանում էին գտնվում բաժանային դատարանը, դատաստանական դատարանը եւ այլ կարեւոր օբյեկտներ: Պետության ներսում բոլոր գրագրությունները սարկվում էին հայերեն: Պետության մշակական հոգաբարձության առարկան բանակն էր, որի հիմնական կորիզը կազմեցին զորավար Նազարբեկյանի կորպուսը եւ կառավարական գնդերի զինվորները: Հայոց բանակը, ըստ որոշ արձանագրումների զինվորական մասնագետների, այն ժամանակվա համար համարվում էր Մեծավոր Արեւելի ամենամարտունակ բանակներից մեկը, որի թվաքանակը հասնում էր մոտ 40 հազարի:

Այս պայմաններում էր հայոց նորաստեղծ դատականությունը, երբ 1920-ի օգոստոսի 10-ին կնքվեց Սեւրի դաշինքը, ըստ որի երկիրը Տրապիզոնի միջոցով էլ էր ունենալու դեմոկրատիկ Սեւրի, իսկ դատական սահմանները ընդարձակվելու էին մինչեւ 161 հազար քառ. կմ: Թվում էր, թե հայության համար բացվել էր հույս, սակայն... Սեւրի մնաց որոշ գեղեցիկ մի փաստաթուղթ, մինչդեռ սարածառքանն արդեն գտնվում էր բոլորովին արքայի իրականության մեջ:

Սակայն դա արդեն այլ թեմա է:

ՎԱԿԵՆԱՅ ՖԻՆԵՆՑԻՆ
Պատմաբան, իրավագետ

Ամեն անգամ ընթերցողին հաճելիորեն զարմացնում եւ ոգեւորում են հայերի դատականության վերաբերյալ անխնայ արձանագրության ընդունման հետ կապված փորձումն է ճնշում գործարդել՝ նմանակարգում ունենալով դատական մոնոպոլիան մասնավորապես Հայկական հարցը եւ հայ ժողովրդի ցեղասպանության մասին դատաճառողության ողջ համակարգը:

Թունյանի աշխատանքի առաջին մասն ընդգրկում է երիթուրների իշխանության գալուց եւ 1910 թ. Սալոնիկի ծրագրի ընդունման դաժնից մինչեւ հայ ժողովրդի ցեղասպանության միջոցով Հայկական հարցի վերացման ժամանակահատվածը: Երկրորդ մասը շարունակում է 1912-ի օգոստոսից մինչեւ 1914-ի նոյեմբերի հիմնախնդիրները, երբ երիթուրական «Միություն եւ առաջադիմություն» կուսակցությանը չհաջողվեց խոչընդոտել Հայկական հարցի սրանափոխմանը՝ ներստանական խնդրից արձակվելու ֆաղափանքի: Հայկական հարցի խլացման համար երիթուրները հուլիսի սկզբին կազմակերպեցին Արդոսոսյի եւ Մալազյայի հայերի բնաջնջումը որոշեց նախագրուցումն առաջատար դատականություններին՝ չմիջամեծելու ներքին գործերին, ունենալով դիտարկման սեփական անկյունակետը՝ «Զկան հայերը-չկա Հայկական հարցը»: Առաջին աշխարհամարտի սկզբը երիթուրներին հնարավորություն սկսեց 1914-ի սեպտեմբեր-հոկտեմբերին, դատական մակարդակով, ձեռնամուխ լինելու հայկական հարցի լուծմանը՝ ստեղծելով ցեղասպանության իրագործման մեխանիզմը: Կենտրոնական կառավարությունը «Իթիհարի» գործարդի կոմիտե «Հասուկ կազմակերպություն»-աջակցության ուժեր-արտադրումն ունեցան: Ձեռնվորվեց «Իթիհարի» հանցագործ համագործակցությունն Օսմանյան Թուրքիայի կառավարության հետ՝ Հայկական հարցը լիկվիդացնելու համար:

Հետազոտության երրորդ մասն ընդգրկում է 1914-ի նոյեմբերից մինչեւ 1916-ի փետրվարը: Այս հետախնդրական աշխատանքը գրված է դիվանագիտական նյութերի եւ գերագնացադատական համաշխարհային դատաբանական Թուրքիայի դատականիցների՝ Գերմանիայի, Ավստրո-Հունգարիայի, Բուլղարիայի, Իտալիայի, մինչեւ 1916-ի գարունը չեզոք ԱՄՆ-ի, անգլիական

Նոր խոսք հայ դատականության մեջ

«Կառույց գրի» եւ ֆրանսիական արժանիքները գերազանցության սեղեկությունների հիման վրա: Աշխատանքում հնարներ օգտագործված են ժամանակակիցների, այդ թվում՝ աներկյան դեպքում Հ. Սուրբենյանի եւ Կ. Պոլի Ջավեն դատաբարի հիշողությունները:

Հայեցակարգային սեսանկյունից Թունյանը բացահայտում է, որ ցեղասպանությունը, որոշեց Հայկական հարցի վերացման ֆաղափական գործընթաց, իրագործվել է արքայի կառուցվածքների միջոցով. բարձրագույն կառավարական մակարդակը ներկայացնում էին Միմիսրների խորհուրդը եւ Օսմանյան դատարանը, որովհիցիայ եւ կուսակցական մակարդակը՝ ուժային կառույցների եւ կուսակցական ակումբների մեքենա: Հայկական հարցի վերացման գաղափարախոսական գործընթացը կյանքի էր կոչվել «Իթիհարի» կենտրոնական կոմիտեի միջոցով, իսկ օրենսդրականը՝ Միմիսրների խորհրդի, գործարդի դաժնը՝ ուժային կառույցների, ներքին գործերի նախարարության եւ զինված ուժերի, ազգային անվանագրության կոմիտեի, «Հասուկ կազմակերպության», ժամադրման ֆաղափական եւ կառավարական կազմակերպությունների միջոցով: Մասսայական ինֆորմացիայի միջոցները ներքին եւ արտաքին օգտագործման համար մոնոպոլիզացվել էին թեմանական հայի կերպար՝ հայկական դավադրություն, աղտամբություն, դավաճանություն եւ մասնություն, զինված բախումներ, բռնություններ մուսուլմանների նկատմամբ, գործունեություն ընդդեմ օսմանյան Թուրքիայի եւ համագործակցությունն Ռուսաստանի հետ:

Աշխատանքում ցույց է տրված, որ հայկական ֆաղափական ուժերի «խելանիս ֆաղափականություն» հայեցակարգը, որը ենթադրում է օսմանյան Թուրքիայի նկատմամբ լոյալ ֆաղափական կուրսի անցկացում եւ չափազանց մեծ զգուշացումներն օսմանյան Թուրքիայի դեմակարգության հետ հարաբերություններում, սնունդ դուր եկավ: Թունյանի մեքենայությունն ցույց են տրված գերմանական դիվանագիտության ջանքերը կանխարգելելու հայկական աղտամբությունը՝ 1914-ի վերջնամասից մինչեւ 1915-ի հունիսը, որը հայաստան էր, որ «հայկական թից մի կաթիլ արյուն ան-

գամ չի ընկնի»: Անսանի երկրների ջանքերը՝ իրադարձությունների ընթացքը փոխելու ուղղությամբ, անարդյունավետ դուրս եկան, ինչպես դիվանագիտական, այնպես էլ կռվի դատարան:

Հետազոտության մեջ ցույց են տրված Հայկական հարցի ոչնչացման ուղղությամբ ձեռնարկված համալիր գործողություններ՝ որովհից, սնեսական ցեղասպանություն, աղտամբական գործառնություն, հրաժարում հունամիտար օգնությունից, հայերի արտաքնակեցման (վարում, գաղթում) ջնդարում, չեզոք երկրների ներկայացուցիչներին երիթուրների կողմից երկակի ֆաղափականության իրականացում: Այդ ամենը թույլ է տվել Թունյանին արդարացիորեն որոշակի գնահատման ենթարկել երիթուրական «Միություն եւ առաջադիմություն» կուսակցության շոկիմիտական ֆաղափականությունը՝ այն բնութագրելով որոշեց ֆաղափ մուսուլմանական ֆաղափականության հիման վրա, որոշեց հանցագործ սոսալիսար ռեժիմի արդյունք:

Ըստ այդմ, Թունյանի կողմից հայ ընթերցողին ներկայացված ուսագրավ այս աշխատանքը գիտական բաժանառության մեջ է մտցրել զգալի ֆանակի նյութ օսմանյան Թուրքիայի Հայկական հարցի վերացման եւ հայ ժողովրդի ցեղասպանության գծով դատականների գործունեության վերաբերյալ: Այս ամենն էլ հենց հնարավորություն է տվել Թունյանին մեկ անգամ եւս անհերքելիորեն եւ փաստացի ցույց տալու օսմանյան Թուրքիայի եւ կազմակերպության Գերմանիայի հանցագործ միասնականությունը դատական Հայաստանի բնիկներին՝ հայ ժողովրդին ոչնչացնելու գործում:

Ցանկալի է, որ հեղինակն իր աշխատանքի եզրակարգի մասը եւս հայ ընթերցողին՝ հասցնելով մինչեւ երիթուրների կառավարման վերջին արդյունքը (1916-1918 թթ.):

Կարելի է որոշեց բարեմադրամի մեքենա, որ բազմակարգ գիտականի, դատական գիտությունների դոկտոր Վալերի Թունյանի երիթուրներին եւ Հայկական հարցին միջակած ողջ գրագրող լավ կլինեց նաեւ հայերեն մասնացել ընթերցողին՝ որոշեց այդ բնագավառում արժեքավոր դատաբանական հետազոտություն:

ՈՐԵՆԵՐ ԿԱՐԵՆՆԵ

Թբիլիսիի կառավարմանը հայեր չեն մասնակցի. հետևություններ դեռ և անեն բոլորը

Վրասանի տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները մայիսի 30-ին կրառնան դասնություն ու ամենայն հավանականությամբ սարստեսակ քննադատության տեղի կսան: Իսկ մինչ այդ արդեն մասնավորապես Թբիլիսիում հայերը եթե հետևեն Թբիլիսիի հայկական ասամբլեայի կոչին, ապա չեն փեղարկ կուսակցական ցուցակների օգտին, որոնցում մեկ հայ իսկ չի ներառված:

Եթե անկեղծ դասենք եւ իրավիճակի իմացությունը չզննահատենք հայ լինելու տեսանկյունից, ապա այլ բան դժվար էր սղատել ոչ միայն վրացական իշխանություններից, այլև իրադեռ դասիկության զգալի «դաճարով» ֆաղափական հարթակում գրեթե չդրստուրվող թբիլիսիսի համայնից:

Վրասանի կյանքում հայերի դերակատարության առումով միշտ առանձնակի տարբեր տղավորություն չի եղել, թե ակտիվության որոակի մակարդակ կարելի է ցուցարդել: Եզակի դեղերը, երբ հայերը Վրասանի իշխանական բարձունքներում որեւէ դասն են գրադեցնում, բնավ էլ չեն կարող վկայություն լինել, թե Թբիլիսիում հայկական մոտ 100-հազարանոց համայնքին ու արդարություն է հասկացվում:

Մյուս կողմից, Ջավախում էլ եթե հայերն են դեկավարող դասնների, դա եւս չի օգնում սարածաքջանում կյանքի տղամանները բարելավելուն կամ հայերի հանդեմ վերաբերմունքի փոփոխությանը:

Սազվում է, որ Վրասանի կյանքում հայերը որքան անձայն ձգեն իրենց գոյությունը, այդքան հարմար կզան ներկա ու թերեւս աղազան վրացական իշխանություններին:

Այս առումով է, որ ողունելի է Թբիլիսիի հայերի ասամբլեայի կեցվածքը, որի համաձայն հայ ընտրողներին առաջարկվում է չփեղարկել որեւէ կուսակցության օգտին, որոնց միջոցով է ձեւավորվելու Թբիլիսիի ֆաղափ ներկայացուցչական մարմինը: Վերջինս փաստացի առանց մեկ իսկ հայի սնօրինելու է մաե ֆաղափի հայ բնակչության ատերն ու

խնդիրները: Իսկ թե ինչոք են վրացիները հայկական ամեն ինչին վերաբերվում դեղերի մեղմության մեծամասնության ժամանակ, լավ գիտենք, օրինակների էլ դակաս չի զգացվում:

«Ազգը» հաջորդ համարներում կներկայացնի Թբիլիսիում, մաե Ջավախում սիրող մախընտրական եւ հեղընտրական սրամարությունները: Այս դաիին մեենք, որ բացի փեղարկությունը բոլոտելու կոչից, հայերը Թբիլիսիում դեռ և լավ մտածեն, թե ինչու են վրաց իշխանությունները մնան կերղ վարվում: Չարկ է մաե ոչ միայն կոչով դիմել վրացահայ ընտրողներին, այլև Վրասանի իշխանությունների ու մաե ընդդիմադիր կուսակցությունների՝ խտրականության առավել ֆան ցայտուն օրինակի մասին տեղեկացնեն համադասասխան իրավադաստղան ու այդ կարգի այլ կազմակերպություններին: Այլադեռ ինչ մեղողներով վերականգնել Թբիլիսիի ընտրողների 8 տղուր կազմող հայերի ոտահարվող իրավունքները: Ա. Տ.

Վրասանի տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները մայիսի 30-ին կրառնան դասնություն ու ամենայն հավանականությամբ սարստեսակ քննադատության տեղի կսան: Իսկ մինչ այդ արդեն մասնավորապես Թբիլիսիում հայերը եթե հետևեն Թբիլիսիի հայկական ասամբլեայի կոչին, ապա չեն փեղարկ կուսակցական ցուցակների օգտին, որոնցում մեկ հայ իսկ չի ներառված:

Եթե անկեղծ դասենք եւ իրավիճակի իմացությունը չզննահատենք հայ լինելու տեսանկյունից, ապա այլ բան դժվար էր սղատել ոչ միայն վրացական իշխանություններից, այլև իրադեռ դասիկության զգալի «դաճարով» ֆաղափական հարթակում գրեթե չդրստուրվող թբիլիսիսի համայնից:

Վրասանի կյանքում հայերի դերակատարության առումով միշտ առանձնակի տարբեր տղավորություն չի եղել, թե ակտիվության որոակի մակարդակ կարելի է ցուցարդել: Եզակի դեղերը, երբ հայերը Վրասանի իշխանական բարձունքներում որեւէ դասն են գրադեցնում, բնավ էլ չեն կարող վկայություն լինել, թե Թբիլիսիում հայկական մոտ 100-հազարանոց համայնքին ու արդարություն է հասկացվում:

Մյուս կողմից, Ջավախում էլ եթե հայերն են դեկավարող դասնների, դա եւս չի օգնում սարածաքջանում կյանքի տղամանները բարելավելուն կամ հայերի հանդեմ վերաբերմունքի փոփոխությանը:

Սազվում է, որ Վրասանի կյանքում հայերը որքան անձայն ձգեն իրենց գոյությունը, այդքան հարմար կզան ներկա ու թերեւս աղազան վրացական իշխանություններին:

Այս առումով է, որ ողունելի է Թբիլիսիի հայերի ասամբլեայի կեցվածքը, որի համաձայն հայ ընտրողներին առաջարկվում է չփեղարկել որեւէ կուսակցության օգտին, որոնց միջոցով է ձեւավորվելու Թբիլիսիի ֆաղափ ներկայացուցչական մարմինը: Վերջինս փաստացի առանց մեկ իսկ հայի սնօրինելու է մաե ֆաղափի հայ բնակչության ատերն ու

«Նոր Ջուղան՝ վաճառականության կենտրոն 17-18-րդ դարերում»

«Գուցե դժվար է դասկերացնել, որ 1600-1700-ական թվերին Պարսկասանի Սղահան ֆաղափ արվարձաններից մեկը կազմող ինրիկի հայկական օրջանը՝ Նոր Ջուղան (կամ Նոր Ջուլֆան) աշխարհի հինգ ցամաքամասերը ձեղող վաճառականների աշխույժ եռուզեռի կենտրոն է եղել», սկսելով իր դասախոսությունը՝ ասել է Նյու Յորքի «Կոռնել» համալսարանի երիտասարդ դասախոս Երվանդ Սալանյանը, տեղեկացնում է Կահիրեում հրատարակվող «Արեւ» ՌԱԿ դասնամաթերը:

«Նոր Ջուղան՝ համաշխարհային վաճառականության կենտրոն 17-18-րդ դարերում թեմայով դասախոսությունը տեղի է ունեցել Սոնթայի Թեթյան միության կենտրոնում, ներկայությամբ հոծ թվով հետախոսներ հանության, որ հարցումներով հավելյալ տեղեկություններ է սազել Եթովպիայում ծնված հայտղուց: Վերջինս Լոնդոնի եւ այլ ֆաղափների գրադարանների արխիվներում հայտնաբերված հարյուրավոր մամուլների, ֆաղափների, ճամփորդական արձանագրությունների, համաձայնագրերի ու փաստաթղթերի հիման վրա ողրատեսել է իր դրկակական թեզը, որը որդես գիր լույս կեսունի «Չնդկական օվկիանոսից Միջերկր»

Մեղուի Սալանյան

Նոր Ջուղայի հայոց եղեղեղու առաջնողները: Չայ վաճառականներն իրենց առեսուրը սարածել են դեղի Արեւելք ցամաքային ֆաղափներով եւ առավել ատ մաե ծովային ճամփաներով դեղի Չնդկասան, Չինասան, Ֆիլիպինյան կղզիներ եւ Ավստրալիա: Իսկ դեղի արեւմուտք՝ Միջերկրական ծովով դեղի Իտալիա, Իսպանիա, Պորտուգալիա, Անգոլա, Սկանդինավյան երկրներ, Չոլանդիա, եւ Ասլանսյանը կերելով՝ մինչեւ Մեթիկայի Ակադոկո ֆաղափ: Նրանց համար կարեւոր կենտրոններ են եղել Մադրասը, Կալկաթան, Չոնկոնգը, Սինգապուրը, Մանիլան, Վեներիկը, Լոնդոնը, Ամստերդամը եւ Ակադոկոն:

Չասկանական է, որ այդ ժամանակաբազանի համաշխարհային մակարդության մեմասիրական դրստումներին (Մեծ Բրիտանիա, Պորտուգալիա, Իսպանիա, Ֆրանսիա, Իտալիա եւ այլն), Նոր Ջուղայի հայ «ծովազանցները» չեն վարանել իրենց հանդուգն ֆաղափն անելու: Նրանք մաե կարողացել են այլ երկրներում կրոնական կամ դավանամաքային խնդիրներ լուծել հաջող կերպով՝ առանց վնաս հասցնելու իրենց առեսուրական գործարքներին: Տ. Օ.

Նյու Յորքի գույզ աւսարակների տեղում կկառուցվի մզկիթ

Նյու Յորքի Չանային խորհուրդը հավանություն է սվել Չամաշխարհային առեսուրի կենտրոնի՝ 2001-ի սեղեսմերին դալթեցված գույզ աւսարակների տեղից 200 մեթ հեռու մզկիթ կառուցելու ծրագրին: Աստեղեղեղ ողես գործակալությունը հաղորդում է, որ խորհրդի 40 անդամներից 29 կողմ է փեղարկել, 10 ձեռնդաի է մնացել, 1-ն էլ դեմ է արտահայտել շինարարությանը:

Մզկիթի շինարարության մախաձեռողը հայտնի իման եւ իսլամի ֆաղափ Չեյնալ Աբդուլ Ռաուֆն է: Ավելի վաղ մա 5 մլն դոլարով աղազան մզկիթի համար ատեմ էր ձեռք բերել աղաբեկչությունից կործանված գույզ աւսարակների տեղից 200 մեթրի վրա: Մզկիթից բացի, դեռ է կառուցվի իսլամական մակույթի 13 հարկանի կենտրոն:

Ռաուֆի խոստերով, մզկիթը կդառնա մաեմեղականների մեծամաս-

ունության կողմից աղաբեկչության մեթման խորհրդանիցը: CBS հեռուսաղընկերության սվալներով, մախասեւվում է մզկիթի բազումը կասարել 2011-ի սեղեսմերի 11-ին, այսինքն երեք հազար կյանք խլած աղաբեկչություններից միշտ 10 տարի անց: Շինարարության վրա դեռ է ծախսվի 150 մլն դոլար:

Նյու Յորքի բնակիչներից ատերը հավանություն են սալիս Ռաուֆի ծրագրերին, բայց ուրիշներն էլ կարծում են, որ մզկիթը փաստորեն կդառնա իսլամիս աղաբեկչների հուսահամալիր:

Մզկիթի կառուցման հակառակողները ինտերնետում ստրագուրություններ են հավաքում այն հանրագրի տակ, որով դառնալով է հրաժարվել կրոնական ատեմի կառուցումից: Չունիսի 6-ին Նյու Յորքում տեղի կունենա բողոքի փողոցային երթ:

ԱՄՆ-ը արգելեց Արկիկայում սավթի հետախուզումը

Մեթիկական ծոցում պալթաձ սավթահողը խղանելու եւս մեկ փորչ

ԱՄՆ ներգործնախարար Ջեն Սալազարը երեկ հայտարարել է Արկիկայի ջրերում սավթի հետախուզման աշխատանքների արգելման մասին: Չորասման բողոք գործողությունները կհետաձգվեն առմովազ մինչեւ 2011 թվականը: Չուկոտյան ծովում եւ Բոֆորի ծովում հետախուզման մավթահողների հորասում բողոք թույլտվությունների գործողությունը կկասեցվի: Այդ մասին հաղորդում է «Լու Անգելես թայնս» թերթը:

Արգելը կաղված է այն երկրողների հետ, որ Արկիկայում մավթարդունաիման վթարը կարող է ատավելի ծանր հետեամներ ունենալ, ֆան Մեթիկական ծոցում: Այլասկայի ափերի մոտ աշխատանքները դաղարեցված են, իսկ մասնագետները փորձում են կասարելաղորեղ հորասման տեխնոլոգիան եւ մակել

Ամաղիներտաղը դասաղարեց Մոսկվայի հակաիրանական կեցվածքը

Իրանի մախազաի Մաեմուղ Ամաղիներտաղը հայտարարել է, որ ՄԱԿ-ի հակաիրանական դասժամիջոցներին Մոսկվայի սված հավանությունն անընդունելի է: Նա ԱՄՆ-ի ձեմամը տեղի սված մախազաի Մեղվեղեղին խորհուրդ է սվել փոխել սեփական դիրտրոնումը:

Պեսական հեռուսատեսությանը իր եղույթի ժամանակ Ամաղիներտաղն ասել է. «Ռուսասանը դեռ է հող սանի, որդեսզի չնեմի Իրանի դասմական թեմամների ատրը»: Չերմանական «Թագեստիղեղ» թերթը այս կաղակցությամբ գրում է, որ Իրանի մախազաի խոստերը հնչում են գրեթե որդես դասերազմի հայտարարում:

Մոսկվան իր հերթին Ամաղիներտաղին մեղաղրել է «ամբղաղարության» մեղ, ընդօղելով, որ Ռուսասանը միշտ գործում է՝ եղեղով սեփական ժողովրդի ատերից:

Չերմանական թերթը գրում է, որ հակաիրանական դասժամիջոցներն այնքան էլ չեն համաղասասխանում Ռուսասանի սնեսական ատերին, որը կառուցում է Իրանի առաղին առունակայանը եւ միլիար-

ներ վասակում այդ երկրին զեմ վաճաղելուց: Մակայն դասժամիջոցներին հավանություն սաղով՝ Մոսկվան դեկակաղել է որոակի նկասառուններով: Ռուսասանը չի ուղում, որ «միջուկային տերությունների աղունը» համաղրվի «հեսնամուսից մսած» երկրներով: Բացի դրանից, Իրանը հեզհեզե արեղիվ է դառնում մավթի ու զաղի հանաերտերով հարուս Կասղից ծովի ատրանում: Եղ վերաղաես, Մոսկվան ուղում է ոչ միայն բարելավել հարաերությունները Վաեիմզոնի հետ, այլև թուլ չսաղ Թեհրանի եւ Արեմուսի մեղմունցում:

Չակաիրանական ուր բանաեղի մախազաի հեղինակը ՄԱԿ-ի ԱՄՆ-ում ԱՄՆ-ն է: Նախաղիղը բողոք դեսություններին կոչ է անում զոն լինել իրանական բանկերի հետ կաղված դրանական փղխանցումների նկասմամբ, կասեղել իրանական բանկերի ուր մասնաղողերի բազումը, միջազաղին հսկողություն սահմանել բեռնանաղերի տեղաատրերի վրա եւ սուղումներ կասարել, եթե ծաղեն Իրանի միջուկային ծրաղի հետ կաղված կակածներ:

Չարավկորեական ծովումի գորավարժաններ

Չարավային Կորեայի ծովումը երեկ հակասուղանավային գորավարժաններ է սկսել Կորեական թերակղզու արեմսյան ափի ատրանում: Ինչիոնի մավահանգղաից հարավ անցկացվող գորավարժաններին մասնակցում են մեկ սասնյակ ուղամանավեր, այդ թվում՝ 3 հաղար տն-

վորական ստրաբաժանումներ: Երեթաթի օրը Պենսաղոնը հայտարարել էր անցկացվելիք համատեղ հակասուղանավային գորավարժանների մասին, որոնց ընթացում կողմերը դեռ է մակեն թեմամու սուղանավերի տեղաատրերը վերահսկելու եւ դրանց հնարա-

Մա ջրասարողության KDX-1 եղակորային ականակիրը: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի սվալներով, վարժանների մախանական փուղում մակվել են ոմբանեսման սարեր, անցկացվել է վարժական հրաձգություն: Մոտ ժամանակներս հարավկորեական ուղամանավերին դեռ է միանան ամերկյան զին-

վոր հարձակումը կանխելու հնարավորությունները:

Չուկոտյան կորեական «Նողոն սինմուն» թերթը երեկ գրեց, որ կորեացիները «հայրեղիի վերամիավորման եւ հուսաղի անվանաղության աղաղվան հույս չղեթ է ունենա, ֆանի դեռ Սեուղը կարում է սաղիչ ֆաղաղականություն»:

Պահպանել Զարվածաբանի միայն զենքով, այլև գրքով

Ազատագրված սարսփերում լավ են հասկանում հողերը ոչինչ են առանց մարդու ներկայության, ով կխնամի հողը, իսկ ու դրոց կկառուցի, զավակ կունենա: Զենք են փորձում հասկանալ, որ Զարվածաբանը զարգացրել է ոչ միայն գիտական կամ ուժի ու զենքի շնորհիվ, այլև այնքան արդյունավետ է օգտագործել, որ ամեն ինչ թողել ու ելել է նոր կյանք ստեղծելու: Զարվածաբանի, Բերնոյի ռազմավարական կարեւոր նշանակությունը ամենից լավ գիտակցում են իրենց ընտանիքներում ավանդական է դարձել երեք երեխայի ներկայությունը, ինչը մի ֆանի կիրթնեց այս կողմ համարվում է շեղություն է հերոսություն: Բազմազավակ ընտանիքներում ասում են, որ զինվոր են մեծացնում, որ իրենց սանը իրենց անի որ երկիրը դառնա:

Սակայն միայն մարդկային ներկայությունը բավարար չէ: Անհրաժեշտ է, որ այնքան մեծացող երիտասարդները կրթվեն, ուսում ստանան: Ցավով, իրենց կրթական հաստատությունները բարձր վիճակում չեն:

Զարվածաբանի դրոցներն ու գրադարանները գրքով աղաչողությամբ նախաձեռնությունը ծնվեց զարգացման: Ազատագրված սարսփեր այցելությունից հետո նախ համապատասխան, այնուհետև բյուրոստեղծողի միջոցով մի խումբ երիտասարդներ ներկայացրին դրոցների անմխիթար իրավիճակն ու որոշեցին օժանդակել Զարվածաբանի գրադարաններին ու դրոցներին՝ սրամարտիկ դասագրքեր եւ զեղարվեստական գրականություն:

Նախորդ արված ղեկավարներն նրանց այցելեցին ամբողջովին վերաբնակեցված Չուրա գյուղ: «Շուրջ մեկ ամիս գրադարանի անցկացրին, համապատասխան դասեր բացեցին, իսկ մեկ ամիս նախաձեռնության մասին: Տարածք 800 կսոր գիրք դասագրքեր, զեղարվեստական գրականություն: Գիտական կամ ուժի ու զենքի շնորհիվ, այլև այնքան արդյունավետ է օգտագործել, որ ամեն ինչ թողել ու ելել է նոր կյանք ստեղծելու: Զարվածաբանի, Բերնոյի ռազմավարական կարեւոր նշանակությունը ամենից լավ գիտակցում են իրենց ընտանիքներում ավանդական է դարձել երեք երեխայի ներկայությունը, ինչը մի ֆանի կիրթնեց այս կողմ համարվում է շեղություն է հերոսություն: Բազմազավակ ընտանիքներում ասում են, որ զինվոր են մեծացնում, որ իրենց սանը իրենց անի որ երկիրը դառնա: Սակայն միայն մարդկային ներկայությունը բավարար չէ: Անհրաժեշտ է, որ այնքան մեծացող երիտասարդները կրթվեն, ուսում ստանան: Ցավով, իրենց կրթական հաստատությունները բարձր վիճակում չեն: Զարվածաբանի դրոցներն ու գրադարանները գրքով աղաչողությամբ նախաձեռնությունը ծնվեց զարգացման: Ազատագրված սարսփեր այցելությունից հետո նախ համապատասխան, այնուհետև բյուրոստեղծողի միջոցով մի խումբ երիտասարդներ ներկայացրին դրոցների անմխիթար իրավիճակն ու որոշեցին օժանդակել Զարվածաբանի գրադարաններին ու դրոցներին՝ սրամարտիկ դասագրքեր եւ զեղարվեստական գրականություն:

Նախորդ արված ղեկավարներն նրանց այցելեցին ամբողջովին վերաբնակեցված Չուրա գյուղ: «Շուրջ մեկ ամիս գրադարանի անցկացրին, համապատասխան դասեր բացեցին, իսկ մեկ ամիս նախաձեռնության մասին: Տարածք 800 կսոր գիրք դասագրքեր, զեղարվեստական գրականություն: Գիտական կամ ուժի ու զենքի շնորհիվ, այլև այնքան արդյունավետ է օգտագործել, որ ամեն ինչ թողել ու ելել է նոր կյանք ստեղծելու: Զարվածաբանի, Բերնոյի ռազմավարական կարեւոր նշանակությունը ամենից լավ գիտակցում են իրենց ընտանիքներում ավանդական է դարձել երեք երեխայի ներկայությունը, ինչը մի ֆանի կիրթնեց այս կողմ համարվում է շեղություն է հերոսություն: Բազմազավակ ընտանիքներում ասում են, որ զինվոր են մեծացնում, որ իրենց սանը իրենց անի որ երկիրը դառնա: Սակայն միայն մարդկային ներկայությունը բավարար չէ: Անհրաժեշտ է, որ այնքան մեծացող երիտասարդները կրթվեն, ուսում ստանան: Ցավով, իրենց կրթական հաստատությունները բարձր վիճակում չեն: Զարվածաբանի դրոցներն ու գրադարանները գրքով աղաչողությամբ նախաձեռնությունը ծնվեց զարգացման: Ազատագրված սարսփեր այցելությունից հետո նախ համապատասխան, այնուհետև բյուրոստեղծողի միջոցով մի խումբ երիտասարդներ ներկայացրին դրոցների անմխիթար իրավիճակն ու որոշեցին օժանդակել Զարվածաբանի գրադարաններին ու դրոցներին՝ սրամարտիկ դասագրքեր եւ զեղարվեստական գրականություն:

Չուրա գյուղը հիմնականում վերաբնակեցված են: Դրոցներն ու գրադարանները գրականության կարիք ունեն: Բացի գրականությունից, սանում են մեծ գրեական միջոցներ: Սեր սկզբունքն է, որ ազակցեմ դրոցներին: Այսինքն՝ գրադարանության կամ բարեգործության անվան սակ չստանալ բրոշյուրներ, ուսումնական ցանկում ընդգրկված գրականության հետ որևէ կապ չունեցող գրքեր: Գրեական հայ դասականների գրքերը հիմնականում հայերենով են մտնում, մաե այնքան խթանելու հայոց լեզուն», ասաց Աթուր Ավանդակյանը:

Գ. Գ. Ողջունելով նախաձեռնությունը՝ «Ազգ» օրաթերթը նույնպես կմիանա գրադարանին: Գրադարանին մասնակցելու եւ Զարվածաբանի դրոցներին աջակցելու նպատակով կարող եմ զանգահարել 093 230074 եւ 093 882274 հեռախոսահամարներով:

«Արմնոն» թատերական փառատոնը կմեկնարկի մայիսի 28-ին Սյունիքի մարզում

«Արմնոն» թատերական միջազգային փառատոնը, որը մեկնարկել էր մարտի 17-24-ը, եւ որին մասնակցում էին 8 երկրից ժամանած թատերախմբեր ու անհատ դերասաններ, իր յուրօրինակ մասնացման շնորհիվ դրական ազդեցություն ունեցավ թատերական մեր կյանքի վրա: Փառատոնի 2-րդ փուլը, ինչպես նաև «Արմնոն» թատերական փառատոնի ճյուղն Սարիսառա Միջազգային, ավանդույթի համաձայն անցկացվում է Սյունիքի մարզի Կառլան եւ Գորիս ֆաղաբներում մայիսի 28-ից մինչև հունիսի 3-ը: Փառատոնի այս փուլը ընդգրկվում է միայն հայկական մոնոներկայացումներ՝ հայ դրամատուրգների գործերից: Փառատոնը կբացվի Կարինե խորհրդակցական կամերային թատրոնի մոնոներկայացումով: Այնուհետև կանաձորի Գ. Արեւյանի անվ. թատերական դրամատիկական թատրոնը, Գ. Պարոնյանի անվ. երաժշտական կոմեդիայի թատրոնը, «Միր» թատրոնը, Գյումրու Վ. Աճեմյանի անվ. դրամատիկական թատրոնը, Պասանի հանդիսասեսի թատրոնը եւ Գայանյանի, Գրիգոր Նարեկացու, Եղիշե Զարեմի գործերի բեմականացված մոնոներկայացումները: Փառատոնի օրերին բացի 11 ներկայացումներից, մայիսի 29-ին Գորիսում եւ 30-ին Կառլանում կանցկացվեն մեր ժամանակների կինոյի եւ թատրոնի երկու երախտակորների՝ Գայանյանի եւ Երվանդ Դազանյանի մեծարժան երեկոները: Փառատոնի փակմանը Արմնոն Սանթրոպյանը կներկայացնի Սալսիկով-Շչեդրիկի «Մի ֆաղաբի դասություն» վեպի հիման վրա ստեղծված մոնոներկայացումը (Պասանի հանդիսասեսի թատրոն):

Սյունիքի մարզում 2-րդ օրը անընդմեջ «Արմնոն» թատերական փառատոնը անցկացվում է Կառլան ֆաղաբաբեր Աթուր Աթայանի հովանավորությամբ եւ ԳԹԳՍ աջակցությամբ:

ՄԱՐԿԵՏԱՆԻ ՄԱԿԵՏԱՆԻ

Բեյրութում լույս տեսնող գրական-մշակութային «Կամար» հանդեսը թողարկել է 10-րդ համարը, որի խմբագրական ներածականը ժամանակի նոր զարգացումների մեջ փորձում է ճշտել գրադարանային, գրի մշակութային տեղը եւ ժամանակակից մարդու՝ դրա հանդեպ ունեցած փոփոխությունների կրագիծը:

Տնտեսական սազմադրի ներկա օրերում տեղեկատվական-վիճակագրության մի փաստ գրավել է «Կամարի» ուժադրությունը: Ամերիկյան հասարակության մեջ, օրինակ, նվազագույնի հասցված մշակութային-գլոբալիզացիային բնույթի նախասիրությունների ծախսերը չեն արժեքներ գրի առնեցի վրա. ԱՄՆ յուրա-

բարձրացող ահեղ սիսն» հակադրելով տեղեկատվական անխառն սեփական:

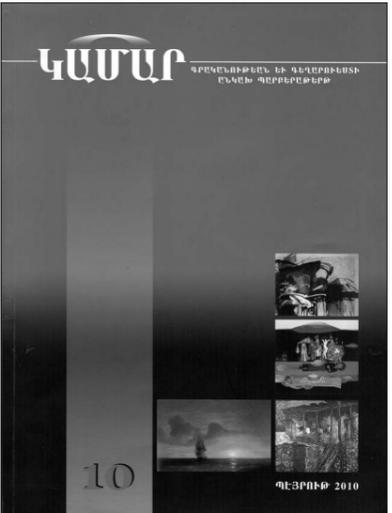
Համարի բովանդակային ավելի ուժգնությունը նյութերը արվեստի, գրականագիտության եւ գրախոսության բաժնիներում են գեղեցկ: «Կամարի» նախորդ համարում Պեդրո Սիմոնյանն անդրադարձել էր բեյրութային մշակութային կյանքում գնահատելի վասակ ու հեթ թողած ամենաինքնաշոք մշակութայիններից Գրիգոր Շահինյանին: Գրադարանային Բ հասկանում հեղինակը ներկայացնում է «Ահեկան» գրական-մշակութային հանդեսի հիմնադրման մեջ Շահինյանի ներդրած ջանքերը, նրա սկզբունքները, մոտեցումները: Լիբանանահայ մշակութային կյանքի 1966-ական-

վարդեններից մեկի՝ Ռուբեն Ադայանի ծննդյան 80-ամյակը: Նկարչական ամենաարթը ձեռքի, ժանրերի, ուղղությունների մեջ բազմաեղանակ, ժամանակի մեջ դիմադիկ փոփոխվող, սակայն իր անհատական ձեռագրով անցկացրելի Ռ. Ադայանի բազմաթիվ արվեստին է անդրադառնում Պողոս Գալստյանի «Չոգեւոր խրատանքի հետազոտում» հոդվածը:

Գրախոսության բաժնում գեղեցկ է Պարույր Աղաբաբյանի՝ հայ հրատարակչության մասին խորհրդածություն-արձագանքը, ի մասնավոր՝ Մեթր Գասպար Տերտերյանի ծննդյան 75-ամյակի եւ նրա վերջին հրատարակչության՝ «Հայեացք ու կեցուածք» հասրի առիթներով:

«Կամարի» 10-րդ համարի էջերում

Բանջյուր 5 ֆաղաբացուց 3-ը գիրք է գնում: Երեսույթն ակամա համեմատության մեջ է դրվում հայաստանյան նմանաբնույթ իրողության հետ: ԳԳՄ նախագահի խոսքերով, հայաստանցիների 70 տոկոսը գիրք չի կարդում: Պատճառները տնտեսական միջին դասի միջակայքի փոփոխությունը, գրվածքը եւ այլն կարող են լինել, սակայն փաստ է, որ հասկալից գեղարվեստական գրականությունը ընթերցողական լայն դասակարգի չունի, գրողի ու ընթերցողի կապը խզված է: Երեսույթի առիթով «Կամարի» մտածողությունների ցանկում խոսքերը սարածվում եւ ներառում է այլ խնդիրներ մաե: Հայաստան-սփյուռք գրական մշակութային կապեր, սփյուռքահայ գրողին եւ նրա ստեղծագործությունը Հայաստանում սարածել, ճանաչելի դարձնել եւ այլն:

Չարմանալի է, բայց գրափոխանական դարձ մեխանիզմներն անգամ չեն գործում Հայաստան-սփյուռք կապերի միջոց: Իսկ խոսքը ոչինչ է, եթե գործնականում չի արդյունավորվում: «Կամարի» այս եւ նախորդ համարները խմբագրությունն ստացել է անհասկանալի ճանադարձով:

Ընթերցանության ինչպիսի տեսակների է առաջարկում այս «Կամարը». գրական-գեղարվեստական բաժինը ներկայացնում է սփյուռքի եւ Հայաստանի ծանոթ ու անծանոթ անուններ: Արձակ գործերում հիշատակելի է Նորայր Ադայանի «Կսակը» դասավորված ժամանակակից մարդու բարոյական այլասերման մի արտահայտություն, նյութադասակարգում խեղաթուրված հոգեբանությունն ու վարքագրությունը, որ մեծապատգանի դասարձակում է հասարակության ողջ օրգանիզմով, վարակելով գրեթե բոլոր խավերը, երբ մարդկային, նախնական իմաստով դարձ, բարոյակերտ հարաբերությունները փայլուն են վերածում եւ հասարակությունը խեղկասակների անմիտ ու թուլական բազմության՝ Մադան Կարոնների սեթենթանքներից, սիկին Գոհարների ծեփեփումներից, ընտանեկան վարդ-երկնագույն Բենոներից մինչև նոր, ֆահանա ու լրագրող. բոլորը նույն այլասերվածության կնիքով են, մի բան, որը հեղինակի իրոնիկ հնչեցնանգի, դասավորված ներքին սարկազմի մեջ ավելի է ընդգծվում:

Արա Արմունու «Չեփեփ» մարդկային գոյության առեղծվածի, կյանքի իմաստի, նախաձեռնադարձի ու դրա շարունակության լաբիրինթոսում գլխավոր փորձության՝ ընտրության մասին խոհ-մեմախոսություն է՝ ճանաչողության եւ ճշմարտության ուղիների խաչմերուկներում մարդու թողած արտաստակ հետազոտի շուրջ: Համարի էջերում տեղ են գտել մաե Սարգիս Կիրակոսյանի, Նորայր Ինճեփկյանի, Կամիլայի, Չորջ Արեւյանի, Խաչիկ Տերտերյանի եւ ուրիշների գործեր:

Գրադարան Թամարայանի դրամատիկական աշխարհը կառուցվում է ժամանակի սեփական չափումների ու սահմանների մեջ, արարվող խոսքի սեփական նյութից՝ լսելի դառնալով լռության ձայնին, «բարձրացող ահեղ սիսն» հակադրելով տեղեկատվական անխառն սեփական:

Համարի բովանդակային ավելի ուժգնությունը նյութերը արվեստի, գրականագիտության եւ գրախոսության բաժնիներում են գեղեցկ: «Կամարի» նախորդ համարում Պեդրո Սիմոնյանն անդրադարձել էր բեյրութային մշակութային կյանքում գնահատելի վասակ ու հեթ թողած ամենաինքնաշոք մշակութայիններից Գրիգոր Շահինյանին: Գրադարանային Բ հասկանում հեղինակը ներկայացնում է «Ահեկան» գրական-մշակութային հանդեսի հիմնադրման մեջ Շահինյանի ներդրած ջանքերը, նրա սկզբունքները, մոտեցումները: Լիբանանահայ մշակութային կյանքի 1966-ական-

ժամանակի դրոց ու զաղջ հոսանքներում, որան էլ մեկ ու մշակութային նախաձեռնություն, ըստ հոդվածագրի, շարունակում են գործել իրենց կոչումի ու առաջնությունը սեր մշակութայիններ՝ ենթարկվելով համաժամանակյա չափանիշներին, խղճի օրենքներին: Նմանների շարունակ է Գասպար Տերտերյանը, որի վերջին հասրին եւ դրա վեջ հիմնական բաժնիներին առանձին-առանձին անդրադառնում է հոդվածագիրը, յուրաքանչյուր շեղում մեջ՝ Հայոց ցեղասպանություն, թե համաշխարհայնացում, լիբանանյան բազմախառնային համակարգ եւ սփյուռքական սոցալալի, եկեղեցի-դեղատոնի հարաբերություն, թե բարոյամշակութային, իրավաբանական բնույթի խնդիրներ լինեն, ժամանակային յուրաքանչյուր փոփոխության մեջ առաջնային է համարում ազգային նկարագրի ամբողջականության դասադարձումը:

«Կամարի» երկու ընդարձակ հրատարակումներն առանձնանում են ինտերասակային ուղղվածությամբ. առաջինը՝ Երեւանում լույս տեսած «Լեւոն Հախվերստանի եւ Արմեն Յարոթունյանի մամակագրական երկխոսությունը» հասրի առիթով հանդեսի գլխավոր խմբագիր Ժիրար Դանիելյանի բավականին մանրամասն դիտարկումներն են՝ գրի սեփական (էջադրում, տպագրություն) եւ խմբագրական (ժանրագրություններ) աշխատանքների վիճակներին վերաբերող (կարծում են, այսպես բնախորհրդեն եւ մանրամասնություններով ընթերցողին ծանոթեցնելու շահեկան չէ ոչ գրախոսվող գրի կազմման, ոչ էլ ինտերասակային առումով):

Հաջորդ ինտերասակային հեղինակը «Կամարի» աշխատակից Արմենակ Երիցյանն է, որի բաց մամակը՝ «Ազգային-գրական» անդրադառնում է սոցիալ էջերում տեղ գտած հասկալից լեզվաուղղագրական անձնություններին («Ազգային» մեծել է նախադաս իրեն հղված այս մամակի տպագրություն):

Եվ վերջին բաժինը՝ գրական-մշակութային անդրադառնի էջերն են, որում տեղեկացնում են Կիրիլիկ կաթողիկոսարանում եւ «Լեւոն Շանթ» մշակութային կենտրոնում արձակագիր Ռուբեն Հովսեփյանի 70-ամյակին նվիրված միջոցառումների, բեյրութահայ գեղանկարիչներ Հրաչ Այնթապյանի ցուցահանդեսի եւ Գրիգոր Նորիկյանի «Անուբ Մասնոց» ժամանակակից արվեստի ցուցահանդեսի մասին՝ «Կիրիլիկյան» սրահում, մաե՝ հայ գրականության կորուստների՝ Հովհաննես Մելիքյանի, Անահիտ Սահինյանի, Հրաչյա Բեգլարյանի եւ Սոնա Խաչատրյանի մահվան լուրերը:

Հանդեսի նկարչական գեղարվեստական ներկայությունն աղաչվում են Հովհ. Այվազովսկու, Մարտիրոս Մարյանի, Ռուբեն Ադայանի, Գրիգոր Նորիկյանի, Թեմի Վարդանյանի, Վահան Ռուսեյանի, Այվազ Ադայանի եւ Արթուր Հակոբյանի աշխատանքների վերադարձումները:

ՄԵՆԵՆՅԱՆ ԲԱՐՈՒՅՆԵՆ

ԱԶԳ

Մարտիական

Տայ Կախմաստիսների Ելույթները Անսահոգիչ են

Մակայն Նրանիս Ի զորու են Կախմաստիսն Ելույթները

Չայսնի ճճարտություն է, որ Չայսանը Կախմաստիսն հզոր գերտրություններից մեկն է: Մեր Կախմաստիսներն իրենց փայլուն մրցելույթներով մեկ անգամ չէ, որ հաստատել են դա: Միայն այն փաստը, որ Չայսանի շղամարդկանց հավաքականը Կախմաստիս համաժամարհային վերջին երկու օլիմպիադաներում հաղթող ճանաչվեց, արդեն վկայում է մեր Կախմաստիսն Երուժի, թիմային ոգու ու միասնականության մասին:

Կորցածը հեժ բերել այս սարվա հունվարի սկզբին Թուրքիայի Բուրսա Բաղաբուն կայացած Կախմաստիս թիմային առաջնությունում:

Մակայն Թուրքիայում մեր հավաքականը ավելի վաժ հանդես եկավ՝ 10 թիմերի մեջ գրավելով 5-րդ տեղը: Ավելին, մեր Կախմաստիսները 1,5-2,5 հաժվով մարսվեցին աղբյուրեղանցիներին: Անտապետի էր նաեւ մեր թիմի մարտությունը հոյսերից (1-3), ինչը Չայսանի հավաքականին գրվեց 2-րդ տեղից: Այս անգամ էլ Աղբյուրեղանի հավաքականն առաջ անցավ հայերից՝ գրավելով 4-րդ տեղը:

Այժմ անդրադառնամք մեր առանձին Կախմաստիսների ելույթներին: Չայ Կախմաստիսների առաջատար Լեոն Արոնյանին ընթացիկ մրցաժողովում դեռ չի հաջողվել հաղթող ճանաչվել որեւէ մրցաժողովում: Նա առավել հաջող հանդես եկավ փետրվարին կայացած Լինաբեի մրցաժողովում՝ 6 մասնակիցների մեջ գրավելով 3-րդ տեղը: Իսկ ահա մարտին Նիսոսն անցկացված «Ամբեր» մրցաժողովում, որում նախորդ 2 սարիներին հաղթող էր ճանաչվել, Արոնյանը մարզադաժես անճանաչելի էր դարձել: Նա 12 մասնակիցների մեջ 22 հնարավորից վասակելով ընդամենը 11 միավոր, զբաղեցրեց 9-րդ տեղը:

Ավելի անմխիթարական են Վլադիմիր Չակոբյանի ելույթները: Օրերս Աստրախանում անցկացված Գրան Պրիի մրցաժողովում մեր անմխիթարաժես գրոսմայստերներից մեկը չափազանց անհաջող հանդես եկավ՝ եզրափակելով նախուսակը: Գիտեցնենք, որ նա վերջին տեղում էր հայտնվել նաեւ Ելիսայյուն անցկացված Գրան Պրիի մրցաժողովում: Ձերմուկում էլ Վլադիմիրը 14 մասնակիցների մեջ 12-րդն էր: Նա

միայն հաջող խաղաց Նալչիկում 2-3-րդ տեղերը բաժանելով Պետեր Լեկոյի հեժ: Կայուն մրցելույթներով աչի չընկան նաեւ մեր հավաքականի մյուս անդամները:

Բոլորին է հայսնի, որ մեր Կախմաստիսները զգալիորեն զիջում են հայ Կախմաստիսներին: Չավաքականում 4 խաղասխաքակներից միայն 2-ի վրա ունենք ուժեղ Կախմաստիսներ հանձնիս Ելիսա Դանիելյանի եւ Լիլիթ Սկրսյանի: Մակայն ցավով մեր երկու առաջատար Կախմաստիսներին էլ վերջին ժողովում զգալիորեն զիջել են դիրքերը եւ թույլ ելույթներ են ունենում: Ավաժի վկայությունը վերջերս Նալչիկում անցկացված կամանց Գրան Պրիի խաղարկությունում մեր Կախմաստիսներից ցուցանիժներն են: Ելիսան Կաս անհաջող խաղաց: Նա 11 հնարավորից վասակեց ընդամենը 1,5 միավոր եւ եզրափակեց աղուսակը՝ այդդես էլ չճաժակելով հաղթանակի փաղրությունը: Լիլիթ Սկրսյանն էլ իր հնարավորություններից ցածր հանդես եկավ՝ 5 միավորով գրավելով 9-րդ տեղը:

Եիժես է, Չայսանի կամանց հավաքականը համեմաքար հաջող մրցելույթներ է ունեցել՝ աժխարհի եւ Եվրոպայի թիմային առաջնություններում գրավելով 5-րդ տեղը:

Իհարկե, մինչեւ օլիմպիադայի մեկնարկը դեռ ժամանակ կա եւ հուսով ենք, որ մեր Կախմաստիսներն այն կօզազորեն մաքաժան ձեւով սարվա զլխավոր Կախմաստիսն իրադարձությունը ներկայանալու համար: Եվ չնայած վերջին ժողովում անհաջողություններին, հավաքուն ենք, որ մեր ընսրանին ի զորու է մաքադանելու օլիմպիական չեմպիոնի իր ժիջողը:

Երիտասարդական հավաքականը նահանջեց 4-րդ տեղը

Ֆուսբոլի Եվրոպայի երիտասարդական առաջնության ընսրական մրցաժողովում Չայսանի հավաքականի զլխավոր մրցակից Թուրքիայի ընսրանին 2 խաղ անցկացրեց: Թուրքերը նախ Տալիկում 0-1 հաժվով մարսվեցին Կասնաղիներին, աղա հյուրընկալվելիս Կաս կարեւոր հաղթանակ տնեցին ընսրական 2-րդ խմբի առաջատար Ելեյցարաղիների նկասմամբ (2-0):

Այս հանդիպումների արդյունքում Չայսանի երիտասարդական հավաքականը 8 խաղից վասակած 10 միավորով նահանջեց 4-րդ հորիզոնական: 3-րդ տեղում Կասնաղիներն (12 միավոր), որոնք 9 խաղ են անցկացրել: 8 խաղից հետո թուրքերն ունեն 13 միավոր, իսկ աղուսակը զլխավորում են Ելեյցարաղիները (16): Ընսրական 2-րդ խմբում հաջող հանդիպումը կկայանա մայիսի 30-ին: Այդ օրը Վրասանի հավաքականը, որ 6 խաղից հետո 8 միավոր ունի, կհյուրընկալի Ելեյցարաղիներին: 2-րդ տեղ գրավելու մեր հավաքականի հնարավորությունները զգալիորեն նվաժեցին: Գերադասելի են թուրքերի հնարավորությունները, որոնք սեղտեմբերի 4-ին եւ 7-ին սեփական հարկի սակ հյուրընկալելու են վրաղիներին ու իռլանդաղիներին:

Խմբային մրցաժողովում ավարտվեց

Մոսկվայում ընթացող սեղանի թենիսի աժխարհի թիմային առաջնությունում Չայսանի կամանց հավաքականը ենթախմբի վերջին խաղում 1-3 հաժվով մարսվեց Կոնգոյի թենիսիստիկներին: Վերջիններս ազոլթյաժեբ չինաղիներ են, որոնք ընդունելով Կոնգոյի փաղաքաղություն, հանդես են զալիս այդ երկրի դրոժի Երես: Չայսանի հավաքականը զբաղեցրեց 3-րդ տեղը: Խմբի հաղթող ճանաչվեց Կոնգոյի ընսրանին (10 միավոր), 2-րդ տեղը

գրավեց Ելեյցարաղի հավաքականը (9): Չայ թենիսիստիկները մայաբար կժարունակեն 61-73-րդ տեղերի համար:

Չայսանի շղամարդկանց հավաքականը թեւ վերջին խաղում 3-0 հաժվով հաղթեց Մալալիի ընսրանում, բայց խմբում գրավեց 2-րդ տեղը: Խմբի հաղթողը Բաիբեյի հավաքականն է: Այժմ մեր թենիսիստիկները մայաբար են 73-88-րդ տեղերի համար: Առաջին մրցակիցը Պարազայի ընսրանին է:

Մովսիսյանը հաղթահարեց առաջին փուլը

Մովսիսյանը բնակվող Սեղեյ Մովսիսյանը հաջողությամբ հաղթահարեց Օղեսայյուն մեկնարկած Պրոֆեսիոնալ Կախմաստիսների ընկերակցության առաջ Կախմաստի զավթի 4-րդ խաղարկության 1/8 եզրափակիչի աղեյլը: Նա 2 մարտիցից բաղկացած մրցախաղում 1,5-0,5 հաժվով մարտության մասնեց Գերմանիան ներկայացնող Արկաղի Նաղիչին: Ձառողը եզրափակիչում Մովսիսյանը կմրցի ռուսասանցի Ալեքսանդր Գրեչուկի հեժ: Վերջինս 2-0 հաժվով մարտության մասնեց Ալեքսանդր Մոսիլովին:

Մովսիսյանը ընդհանուր հիմնադրամը 70 հազար դոլար է, որից 14-ը կստանա հաղթողը:

Մրցաժողովում մասնակցում են 16 Կախմաստիսներ, որոնք նուկաոս համակարգով անցկացվող մրցաժողովում կորոժեն զավթակրին: Մրցա

Երեմով ընդամենը մեկ հաղթանակ

Չայսանցի 3 Կախմաստիստիկներ են մասնակցում Թբիլիսիում անցկացվող Մայա Չիբուրդանիժեի մրցակցական 2 սուրից հետո նրանք Երեմով ընդամենը մեկ հաղթանակ են տնեցել: Այն իր օզսին է գրանցել Ֆիլե-ի վարդես Լիա Մարտիսյանը: Նա 2-րդ տուրում մարտության է մասնեց վրացի Կախմաստիստի Մարիան Տեւաժեի: Առաջին տուրում Լիան մարսվել է վրացի միջազգային վարդես Լեյա Ձավալիչիլուն:

Մեր մյուս երկու Կախմաստիստիկներն առայժմ միայն մարտություններ են կրել: Գրոսմայստեր Լիլիթ Գաղայանը զիջել է աղբյուրեղանցի Սաբինա Իբրահիմովային եւ վրացի Գեորգի Չիբուրդանին: Իսկ Մարիա Գեորգյանը մարսվել է աղբյուրեղանցի Գուլնար Մամադովին ու վրացի Մերի ժոժոլիանին:

2 սուրից հետո 100 տուրանոց արդյունքով աղուսակը զլխավորում են Սոդիկ Նիկոլաժեյն, Աննա Մուղիչուկը, Բեյա Խոբեժաժիլիլին, Միրանա Միկաժեյն, Մակա Պուրցելաժեյն, Մոֆիկո Գուրամիչիլին եւ Մերի Արաբիժեյն:

Աղվուկասը բելգիացիներին 250 հազար եվրո է առաջարկել

Ֆուսբոլի ՌԴ հավաքականի նոր զլխավոր մարզիչ Դիկ Աղվուկասը Բելգիայի ֆեդերացիային 250 հազար եվրո է առաջարկել մայամնազիղ ժամկետից ռուս խժելու դիմաց: Մինչդեռ ֆեդերացիան 1 մլն եվրո փոխհասոցում էր մախանցում:

Աղվուկասը Բելգիայի հավաքականը զլխավորում էր անցյալ սարվա աժանից: Նրա մայամնազիղը նախատեսված էր 2 սարվա համար, սակայն Աղվուկասը ժամկետից ռուս լեց Բելգիան: Աղվուկասը 15-ին նա հայտարարեց մայամնազի խժման մասին: Բելգիայում Աղվուկասը սարեկան 600 հազար եվրո է ստանում, իսկ Ռուսասանում այն կկազմի 5 մլն եվրո:

Աղվուկասի վարմունքը Բելգիայում խիստ ֆնանդաքվեց, իսկ ֆեդերացիան սղառնացել էր նրան դաքի սալ, եթե չվճարի 1 մլն եվրո փոխհասոցում:

Բեհեմը զայքակղեց Ասիին

Ֆրանսիացի հարձակվող Թյերի Անրին որոժել է հեժեւել Դելիո Բեհեմի օրինակին եւ ելույթները շարունակել ԱՄՆ-ի ֆուսբոլի առաջնությունում: Նա նախնական մայամնազիղ է կնեւել Նյու Յորկի «Ռեդ Բուլզ» ակումբի հեժ: Արեն այս սարվա առնանը նա դեժ է սկսի ելույթները այդ թիմում:

ԱՄՆ մեկնելու որոժման զլխավոր դրադասմանը այն է, որ Թյերի Անրին «Բարսելոնում» ոչ միժես էր ընդգրկվում թիմի մեկնարկային կազմում: Խոսեւեղ Չվարդիոյան նախադասվությունը սալիս էր Լինոել Մեսիին եւ Ձլասան Իբրահիմովիչին: Ինչդես երեւում է, Անրիի լավագույն սարիներն արդեն հեժեւում են մնացել: Նա իրեն հիանալի էր դրսեւորում Լոնդոնի «Արսենալում» աչի ընկնելով արդյունակեք խաղով: Թիմի կազմում անցկացրած 254 խաղում Անրին 174 զոլ էր խփել: Իսկ ահա «Բարսելոնում» 3 մրցաժողովում անցկացրած 78 խաղում Անրին ընդամենը 35 զոլ է խփել:

Մոուրիչյուն հաստատվեց «Ռեալի» զլխավոր մարզչի դաժեսում

Մաղրիի «Ռեալի» սժորեներին խորհուրդը ժողե Մոուրիչյունի դաժեսոնաղես հաստատել է թիմի զլխավոր մարզչի դաժեսում: Նա կիոխարհին «Ռեալի» նախկին զլխավոր մարզիչ, չիլիացի Մանուել Պելեգրինին: Այժմ մնում է «Ինսերի» հեժ լուժել Մոուրիչյունի մայամնազի ժամկետից ռուս խժման համար իսալական ակումբին վճարելի փոխհասոցման հարցը: Եթե Մոուրիչյուն մինչեւ 2012-ը մայամնազիղ կնի «Ռեալի» հեժ, աղա «Ինսերն» արայական ակումբից 16 մլն եվրո փոխհասոցում կղախանցի:

Չամոզված են, որ դորսուզաղի մասնազեղը մեր ֆուսբոլիստերին նոր լիցի կհաղորդի», հայտարարել է «Ռեալի» նախագահ Ֆլորենսինո Պերեսը:

Ընդհանրաղես «Ռեալի» նախագահը զումար չի խնայում ֆուսբոլիստի «ասոլերին» թիմ հրավիրելու համար: Անցած սարվա առնանը նա 159 մլն եվրո զումար ժախսեց Զիսիանու Ռոնալդուին եւ Կակային հրավիրելու համար: Ակումբի վրա է ժամ չնսեցին նաեւ Խաբի Ալոնսոյի եւ Զարին Բեժզեմայի սրանսֆերները: Տեղեկություն կա, թե իբր «Ռեալը» մարտում է 200 մլն եվրո վճարել «Բարսելոնին» Լիոնել Մեսիի համար: Թեւեւ դժվար թե համաժարհային ֆուսբոլի դաժեսոնյան մեջ ամենաթանկ սրանսֆերն իրականանա:

«Պարտաս են ընդունել կասարժոս մի Կարբ սխալները: Աժխարհի լավագույն մարզիչներից մեկի» ժողե Մոուրիչյունի հրավիրմամբ թիմը հնարավորություն կստանա մայաբարելու ամենաթարժ տեղերի համար:

